

Liburuak

KRITIKA

Herioa eta dontzeila.
Ariel Dorfman. Itzul.: Fito Rodriguez.
Txalaparta.
100 orrialde. 14 euro.

Helduen literatura
Saioa Ruiz Gonzalez

Demokrazia berdin Justizia?

ARIEL DORFMAN (Buenos Aires, 1942) kultura herrikoari buruz idatzitako saiakeren zerrenda luzeagatik nabarmendu da. Baina pentsatzekoa da, eskaini zaion idazle kategoria ez dela soilik saiakeraren esparrura mugatzen, bere bibliografiari erreparatzen badiogu poesia, eleberririk edota antzezlanak ere topatzen baititugu. Bere lanek, gertaera historikoen gordailu, idazle eta aktibista bilakatzen dute, giza eskubideen aldarrikatzaile. Txiletar nazionalitatea lortuta, Salvador Allenderen gobernuaren aldeko ekintzetan parte hartu zuen, baina Pinocheten estatu-kolpeaz geroztik, Frantziara alde egin behar izan zuen lehenik eta AEBetara ondoren.

Fito Rodriguezek itzuli, eta Txalapartak argitaratu duen *Herioa eta dontzeila* (*La muerte y la doncella*, 1992) antzezlan, Txileko demokraziarako trantsizio garaian idatzi zuen. Lan honek, diktadurak iraun bitartean, faxistek hil eta torturatu zituzten milaka pertsonaren kasuak berrikusteko garaia markatzen du. Bizirik dirautenen lekukotasunak lagun, eraikitetan parte hartu zuten izenak argitaratzeko, eta epaituak izateko, prozesua abian jarri duen demokrazia sistema baten hastapenetan kokatzen gaitu. Ulertzekoa da, diktadura batetik atera berri den herrialde batean, hura aurrera eraman zutenekiko gorrotoa lege bilakatu izana. Eta gizaki garen heinean, eskubide berdintasuna badugun arren, nola esan torturaren biktima izan den bati, bere torturazaleak defentsarako eskubidea daukala? Ba al da, kasu horretan, eskubide berdintasunaren printzipioa aplikatzerik? Justizia eta demokrazia bat al datoz?

Pertsonaien arteko gatazka manikeistak, gertaera historiko bat kontatzeaz gainera, haren gaineko ikuspegi, sentimendu eta bizipen desberdinak islatzeko balio du. Paulina, emakume torturatua, gorrotoak eta inpotentziak jota, bere ustezko torturazaleetako bat bahitu du bere kabuz epaitzeko asmoz. Hala ere, hura salatzeke, ez dauka haren ahotsa, usaina eta azalaren frogaz gain beste ezer. Gerardo, bere senarra, sistema legegilearen bozeramaile, ez dago ados Paulinak hartu dituen neurriekin, eta frogan objektibotasun falta leporatuko dio.

Gertatu zena epaitzeko prozesu horretan, egia lausoturik ageri da. Pertsonaiak, antzinate klasikotik datozkigun kontzeptu antagonikoen talka mahai gaineratzeko balio duten sinbolo bihurtu dira; lege naturala eta lege juridikoa, pasioen mundua eta mundu arrazionala. Zein da zuzenagoa? Greziarrek, jada, antzerkiaren bitartez, demokrazia sistema eta horren ondorioen inguruko hausnarketan aritu ziren. Dorfmanen lanak, oraindik ere, justizia demokratikoaz galdezka jarraitu behar dugula salatzen du. ■

Hezkuntza gaiak 'Tantak' aldizkarian

Euskal Herriko Unibertsitateak argitaratzen du *Tantak* aldizkaria, eta hezkuntza gaiak izan ohi ditu ardatz. 2010. urtean argitara eman duten lehen zenbakian hainbat gai landu dituzte sakontasunez: ahozkotasunaren irakaskuntza bigarren hezkuntzako testu-liburuetan; bigarren hezkuntzatik unibertsitatera igarotzeko beharrezkoa den

informazioa; Elkarriker-tuz egitasmoari buruzko gogoeta; gaurko eskolan familia-ereduek jokatzeko duten rola... Gainera, hezkuntzaren esparruan azken hilabeteetan publikatu diren liburuei buruzko iruzkinak ere aurkituko ditu irakurleak aldizkariaren azken orrialdeetan, ohikoa den moduan. ■

Tantak 22.
Batzuen artean.
EHU.
155 orrialde.
10 euro.

Funkeren fantasiako eleberria

Cornelia Funke Alemaniako idazlerik oparoenetakoa da. Mundu osoan irakurtzen dira haren lanak eta iaiztik euskaraz leitzeko parada dugu, Elkar argitaletxearekin. Naroa Zubillagak itzuli du Funkeren *Tinta bihotz* eleberria. Fantasiako nobela da, gazteei zuzendua, eta liburuen mundura bidaiatzeko proposamena da ororen gainera. Mok antzinako liburuak zaharbertzen ditu, eta liburuei dien maitasuna irakatsi dio Meggie alabari. Gau batez, gizon misteriotsu bat agertuko zaie aita-alabei etxeko leiho atzean, eta hortik aurrera abentura zirraragarria hasiko da. Liburu baten xerka hasiko dira biak, baina bidean, Meggiek misterio pertsonalagoak ere argituko ditu. ■

Tinta bihotz.
Cornelia Funke.
Elkar.
543 orrialde.
26 euro.